

**ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมปืนซ็อตไฟฟ้า
ในการใช้ป้องกันตัวของประชาชน
LEGAL ISSUES REGARDING THE CONTROL OF TESERS
FOR CIVILIAN SELF-DEFENSE¹**

ชาคริต เอี่ยมเอกสกุลณี²

ศิวพร เสาวคนธ์³

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้ศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมปืนซ็อตไฟฟ้าในการใช้ป้องกันตัวของประชาชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมปืนซ็อตไฟฟ้าในการใช้ป้องกันตัวของประชาชน (2) มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมปืนซ็อตไฟฟ้าในการใช้ป้องกันตัวของประชาชนของระหว่างประเทศ ต่างประเทศ และของประเทศไทย (3) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมปืนซ็อตไฟฟ้าในการใช้ป้องกันตัวของประชาชน (4) แนวทางในการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมปืนซ็อตไฟฟ้าในการใช้ป้องกันตัวของประชาชน

ผลการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมปืนซ็อตไฟฟ้าในการใช้ป้องกันตัวของประชาชน พบปัญหาคือ (1) ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีหรือครอบครองปืนซ็อตไฟฟ้าสำหรับประชาชนโดยทั่วไป เนื่องจากรัฐไม่ออกข้อกำหนดเปิดช่องให้ประชาชนโดยทั่วไปเข้าถึงอาวุธปืนซ็อตไฟฟ้าได้ ทำให้ตัวเลือกในการป้องกันตัวจำกัดอยู่แต่ในอาวุธประเภทร้ายแรง เช่น อาวุธปืนโดยทั่วไป (2) ปัญหากรณีตลับลูกดอกไฟฟ้าและลูกดอกไฟฟ้าที่ใช้กับปืนซ็อตไฟฟ้า เมื่อปืนซ็อตไฟฟ้าถูกกฎหมายกำหนดให้ถือว่า อาวุธปืนซ็อตไฟฟ้าเป็นอาวุธปืน

---

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากสารนิพนธ์ เรื่อง ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมปืนซ็อตไฟฟ้าในการใช้ป้องกันตัวของประชาชน ซึ่งได้ผ่านการสอบสารนิพนธ์เรียบร้อยแล้ว

² นักศึกษาปริญญาโท คณะนิติศาสตร์ สาขากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

³ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม และอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 และเป็นยุทธภัณฑ์ตามประกาศกระทรวงกลาโหม เรื่อง กำหนดยุทธภัณฑ์ที่ต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530 (พ.ศ. 2564) ข้อ 2 (1) (ก) ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2564 กลับยังไม่มีกฎหมายควบคุมตลับลูกดอกไฟฟ้าหรือลูกดอกไฟฟ้าอย่างเช่นเครื่องกระสุนปืนหรือกระสุนปืนโดยทั่วไป (3) ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตเกี่ยวกับอาวุธปืน เนื่องจากคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ยังไม่ครอบคลุมในเรื่องการทำแบบทดสอบก่อนได้รับใบอนุญาตเหมือนใบขับขี่ และได้รับรองการตรวจจากแพทย์โดยเฉพาะการรับรองทางด้านจิตเวช

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหากฎหมายดังกล่าวโดย (1) แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2522) ข้อ 2 ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงอาวุธปืนซ็อตไฟฟ้าได้ (2) แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 4 (2) “เครื่องกระสุนปืน” แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 เพื่อให้ตลับลูกดอกไฟฟ้าและลูกดอกไฟฟ้าถูกควบคุมเช่นเครื่องกระสุนปืนตามกฎหมาย และ (3) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 13 เพื่อกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามผู้ขออนุญาตให้มีหรือครอบครองอาวุธปืน คือ กำหนดให้มีการทำแบบทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และการรับรองเป็นทางการจากแพทย์ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน

คำสำคัญ: ปืนซ็อตไฟฟ้า/ ป้องกันตัว/ประชาชน

ABSTRACT

In this research, the legal issues regarding the control of tasers for civilian self-defense are probed with the objectives to study: (1) the background, concepts, and theories of the control of tasers for civilian self-defense; (2) the legal measures concerning the control of tasers for civilian self-defense stipulated in international, foreign and Thai laws; (3) the legal problems regarding the control of tasers for civilian self-defense; and (4) the solutions to the said legal problems.

The results of the study found the following issues: (1) the issues relating to permit for possession of tasers for the general public. Due to the lack of regulations allowing the general public access to tasers, self-defense options are limited to lethal weapons such as general firearms; (2) the issues relating to the dart cartridges and darts used in tasers, The tasers are classified by law as firearms under Section 4 of the Firearms, Ammunition, Explosives, Fireworks, and the Equivalent of Firearms Act of B.E. 2490 (1947) and as armaments according to Clause 2(1)(a) of the Notification of the Ministry of Defense on the list of armaments that requires possession permit under the Arms Control Act B.E. 2530 (1987), dated February 22, 2021. However, there are no laws regulating dart cartridges or darts used in tasers unlike ammunition or general bullets; and (3) the issues relating to qualifications and prohibited characteristics of applicants for firearms licenses. Because the qualifications and prohibited characteristics under Section 13 of the Firearms, Ammunition, Explosives, Fireworks, and the Equivalent of Firearms Act of B.E. 2490 (1947) do not cover the pre-licensing exam unlike the application for a driver's license and specific psychiatric examination and certification by a specialist doctor are also required.

Therefore, the researcher has proposed the solutions to such legal issues as follows: (1) amendment to Clause 2 of the Notification of the Ministry of Defense B.E. 2522 (1979) issued under to the Firearms, Ammunition, Explosives, Fireworks, and the Equivalent of Firearms Act of B.E. 2490 (1947) to give general public access to tasers; (2) amendment to Section 4(2) "Ammunition" of the Firearms, Ammunition, Explosives, Fireworks, and the Equivalent of Firearms Act of B.E. 2490 (1947) to keep dart cartridges and darts used in tasers under legal control as ammunition; and (3) amendment to Section 13 requiring both theoretical and practical tests and medical certification to determine qualifications and prohibited characteristics of applicants for permission to own or possess firearms in accordance with current social conditions.

KEYWORDS: TASERS/SELF-DEFENSE/GENERAL PUBLIC

1. บทนำ

ประเทศไทยในปัจจุบันมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ มากขึ้นกว่าในอดีตทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมอย่างรวดเร็ว สังคมมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น มีประชากรมากขึ้นก็ทำให้เกิดความหนาแน่นมาก โดยเฉพาะในเขตชุมชนเมือง เมื่อประชาชนมาอยู่อาศัยรวมกันเป็นจำนวนมาก ปัญหาทางสังคมก็มีมากขึ้นตามไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการก่ออาชญากรรมที่มีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ และทรัพย์สินแก่ประชาชนผู้ดำรงตนในทางสุจริต ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะผ่านมากี่รัฐบาล ก็ยุค ก็สมัย นโยบายของรัฐในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมยังคงประสบปัญหาหลายอย่าง เช่น ไม่มีกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือหน่วยงานอื่น ๆ เพียงพอที่จะดูแลปกป้องประชาชนได้ ขาดแคลนงบประมาณ ขาดมาตรการทางกฎหมาย จึงเป็นที่มาว่า “รัฐสมัยใหม่” ไม่สามารถดูแลและให้ความปลอดภัยแก่ชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน ของประชาชน อันถือเป็นหน้าที่หลักของรัฐได้อย่างทั่วถึง⁴ กฎหมายมุ่งแต่จะคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลย แต่เหยื่อในคดีอาชญากรรมกลับไม่มีสิทธิเรียกร้องสิทธิใดๆ ได้เลยทำให้มีประชาชนต้องตกเป็นเหยื่อความสูญเสีย เพราะไม่มีสิทธิเสรีภาพในการใช้อาวุธป้องกันตัวเองจากอาชญากรรมได้ ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ โดยมากผู้ก่อเหตุมักมีตัวช่วยในการกระทำความผิดเพื่อบรรลุดุประสงค์ตามเป้าหมายอย่างสำเร็จ รวดเร็ว เช่น การมีอาวุธต่าง ๆ ในการก่ออาชญากรรม ทั้งในปัจจุบันมีเครื่องมือที่มีอนุภาพที่ทำให้ผู้ก่ออาชญากรรมสามารถพกพาได้ง่ายเนื่องจากมีขนาดกระทัดรัด ปิดแอบซ่อนได้ง่าย⁵ ราคาถูก สามารถหาซื้อได้ตามช่องทางออนไลน์ในปัจจุบัน อาวุธจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดอันตรายแก่ประชาชนในสังคมปัจจุบัน

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการให้ประชาชนครอบครองอาวุธปืนรัฐยังมองว่าอาวุธปืนอาจถูกนำมาใช้ประกอบเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชญากรรม ซึ่งการควบคุมอาวุธปืนมีความคิดเห็นเป็นสองทางคือ⁶ 1.การควบคุมอาวุธปืนแบบเข้มงวด โดยมีแนวคิดว่าหากประชาชนไม่มีอาวุธปืนแล้วอาชญากรรมย่อมลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไป หรือแม้กระทั่งการก่ออาชญากรรมก็จะมี

⁴ ว่องวิษ ขวัญพิทลุง. (2565). *เสรีภาพกับแนวคิดที่แตกต่างของ “สิทธิการปกป้องตนเอง”*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.bangkokbiznews.com/news/news-update/1034736>. [2566, 18 กุมภาพันธ์].

⁵ พรนัชชา ชวนชม. (2558). *ปัญหากฎหมายควบคุมอาวุธปืน*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 1.

⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 6.

ความรุนแรงน้อยลง 2.การควบคุมปืนอย่างเสรี แนวคิดนี้เห็นว่าการจะห้ามประชาชนมีอาวุธปืนนั้นเป็นการลดสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการปกป้องตนเองและทรัพย์สินยามที่รัฐไม่สามารถให้ความคุ้มครองประชาชนได้ จากแนวคิดทั้งสอง ถ้าจะให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งฝ่ายรัฐจะได้มีการควบคุมอาวุธปืน ซึ่งถือว่าเป็นอาวุธที่มีอันตรายถึงตาย และประชาชนได้สิทธิเสรีภาพในการปกป้องตนเองและทรัพย์สิน รวมถึงป้องกันหรือช่วยเหลือชีวิต และทรัพย์สินของผู้อื่นได้ จึงมีแนวคิดว่าหากรัฐมีมาตรการลดการครอบครองอาวุธปืนซึ่งเป็นอาวุธประเภทใช้แล้วมีโอกาสดังตาย ก็ควรมีนโยบายหรือมาตรการทางกฎหมายให้ประชาชนสามารถครอบครองอาวุธประเภทใช้แล้วไม่ถึงตายแทนได้ เช่น ปืนช็อตไฟฟ้า หรืออาวุธประเภทไม่ถึงตายประเภทอื่นๆ สารนิพนธ์ฉบับนี้ได้ศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายครอบครองอาวุธปืน ปืนช็อตไฟฟ้า หรืออาวุธประเภทอื่นของต่างประเทศทั้งประเทศที่มีการควบคุมอย่างเข้มงวด และประเทศที่มีการควบคุมอย่างเสรี เพื่อศึกษาข้อดี ข้อเสีย แล้วนำมาประยุกต์ใช้และกำหนดหลักเกณฑ์ให้เหมาะสมตามลักษณะและสภาพของสังคมไทยในปัจจุบัน

2. ความเป็นมา แนวคิดเกี่ยวกับปืนช็อตไฟฟ้า

สำหรับปืนช็อตไฟฟ้าถูกคิดค้นขึ้นโดย John Higson Cover Jr. (April 6, 1920 – February 7, 2009) หรือ Jack Cover นักฟิสิกส์ เขาเติบโตในชิคาโก ได้รับปริญญาเอกสาขาฟิสิกส์จากมหาวิทยาลัยชิคาโก เขาได้รับการฝึกฝนให้เป็นนักฟิสิกส์นิวเคลียร์ภายใต้การดูแลของ Enrico Fermi ผู้สร้างเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์เครื่องแรก และ Edward Teller “บิดาแห่งระเบิดไฮโดรเจน” ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2⁷ เขาทำหน้าที่เป็นนักบินทดสอบของกองทัพบกก่อนที่จะมาเป็นวิศวกรการบินและอวกาศของ NASA โดยเขาทำงานเป็นนักวิทยาศาสตร์ด้านการบินและอวกาศและร่วมโครงการส่งยานลงจอดบนดวงจันทร์ Apollo ของ NASA ในเวลาว่าง เขาเป็นนักประดิษฐ์ตัวยงในการสร้างสวิตช์สั่งงานด้วยเสียง เครื่องทดสอบอาหารปรุงสุก และแปรงสีฟันไฟฟ้า แต่ Taser คือสิ่งที่ผู้คนจดจำได้มากที่สุด โดยเขาได้เกิดแนวคิดสำหรับอาวุธไม่สังหารเพื่อใช้ในการบังคับใช้กฎหมายในทศวรรษ 1960 เพื่อตอบสนองต่อเหตุฆาตกรรมในข่าว รวมถึงการจี้เครื่องบิน แม้ว่าเจ้าหน้าที่ติดอาวุธจะอยู่บนเครื่องบิน แต่การยิงกระสุนเข้าไปในเครื่องบินอาจส่งผลร้ายแรงได้หากกระสุนกระทบกับลำตัวเครื่องบิน เขาเริ่มทำงานในโรงรถเพื่อหาอาวุธเพื่อแก้ปัญหาที่นั่น ผลที่ได้คืออาวุธที่จะยิงลูกดอกประจุไฟฟ้าใส่ผู้ทดลอง ในปี

⁷ Officer.Com. *History of Tasers* (Online). Available: <https://www.officer.com/tactical/less-lethal/article/21251746/history-of-the-taser> [2023, February 25].

ค.ศ.1970 เขาได้ก่อตั้งบริษัท Taser Systems Inc. หรือ Taser⁸ สำนักงานใหญ่อยู่ในเมืองแห่งอุตสาหกรรม รัฐแคลิฟอร์เนียซึ่งตั้งชื่อตามนวนิยายวิทยาศาสตร์ของ Tom Swift ที่เขาอ่านเมื่อยังเป็นเด็ก หนึ่งในนั้นคือ “Tom Swift and His Electric Rifle” เขาสร้างตัวอย่างจาก “Thomas Swift Electric Rifle” โดยเติม “A” เขาอธิบายกับ The Washington Post ในปี ค.ศ.1976 “เพราะเราเบื่อก่อนที่จะรับโทรศัพท์ TSER”⁹ เพื่อให้ออกเสียงได้ง่ายขึ้น เป็นเรื่องราวในปี ค.ศ.1911 บันทึกการผจญภัยของ Tom Swift และปืนไรเฟิลที่ยิงสายฟ้าของเขา หลังจากที่เขาได้รับสิทธิบัตร Taser ก็เข้าสู่การผลิตโดยหวังว่าจะมีการใช้งานโดยสายการบิน อย่างไรก็ตาม เมื่อสายการบินต่างๆ เลือกใช้การค้นหาแบบเครื่องตรวจจับโลหะ เขาจึงหันไปให้ความสำคัญกับการบังคับใช้กฎหมายเป็นทางเลือกแรกแทนการใช้ปืน Taser เปิดตัวอาวุธชิ้นแรกของพวกเขาในชื่อ “Public Defender” ในเดือนมีนาคม ค.ศ.1975 (พ.ศ.2518) ด้วยราคา 200 ดอลลาร์รูปร่างเหมือนไฟฉาย มีสองช่องได้แสงที่มีลูกดอกติดอยู่ที่ลวดยาว 15 ฟุต อุปกรณ์นี้มีความยาวเพียงเก้านิ้วและหนักหนึ่งปอนด์และใช้พลังงานจากแบตเตอรี่ ทริกเกอร์จะเปิดใช้งานดินปืนที่อยู่ภายในช่องซึ่งจำเป็นสำหรับการขับเคลื่อนลูกดอก เมื่อลูกดอกกระทบกัน พวกมันได้ส่งไฟฟ้า 50,000 โวลต์ไปทำให้วัตถุเคลื่อนที่ไม่ได้ Taser ได้รับการออกแบบมาเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถดึงทริกเกอร์ซ้ำ ๆ และส่ง “zap” อีกอันเข้าไปในร่างกาย

Taser ได้รับการส่งเสริมให้เป็น “วิธีการป้องกันที่มีประสิทธิภาพวิธีแรกซึ่งไม่ทำลายเนื้อเยื่อที่มีชีวิตหรืออวัยวะสำคัญ” ความเร็วปากกระบอกปืนน้อยมากเมื่อเทียบกับการตีด้วยลูกปืนยิง บริษัทชี้ให้เห็นว่ามีโอกาสที่ไฟฟ้าจะทำร้ายผู้ที่มีเครื่องกระตุ้นหัวใจหรือผู้ที่เป็โรคหัวใจได้ แต่ไม่มีอาวุธเทคนิค หรือขั้นตอนในการปราบผู้โจมตีหรือควบคุมฝูงชนที่ไม่เสี่ยงต่อการบาดเจ็บ¹⁰

ปัจจุบันปืนช็อตไฟฟ้าได้มีบริษัทผลิตออกมาหลากหลายรูปแบบ หลายยี่ห้อ และถูกนำมาเป็นอาวุธประจำกายของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทั่วโลก รวมถึงสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และเจ้าพนักงานตำรวจสากล ของสำนักงานศาลยุติธรรม หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของประเทศไทย

⁸ เทเซอร์ (TASER™) คือแบรנדปืนช็อตไฟฟ้าชั้นนำในตลาด บางครั้งคำว่า “Taser” ก็ถูกนำมาใช้เรียกแทนอาวุธประเภทนี้

⁹ The New York Times. (2009). *Jack Cover, 88, Physicist Who Invented the Taser Stun Gun, Dies.* (Online). Available: <https://www.nytimes.com/2009/02/16/us/16cover.html>. [2023, February 25].

¹⁰ Officer.Com. *History of Tasers* (Online). Available: <https://www.officer.com/tactical/less-lethal/article/21251746/history-of-the-taser> [2023, February 25].

3. มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปืนช็อตไฟฟ้าของกฎหมายต่างประเทศและกฎหมายของประเทศไทย

3.1 กฎหมายต่างประเทศ

1) สหรัฐอเมริกา

รัฐส่วนใหญ่ของสหรัฐอเมริกา การครอบครองปืนช็อตไฟฟ้าเป็นเรื่องที่ถูกกฎหมายมีเพียงไม่กี่รัฐเท่านั้นที่มีกฎหมายห้ามการครอบครองปืนช็อตไฟฟ้าหรืออุปกรณ์ในลักษณะเดียวกัน เช่น ฮาวายและโรดไอส์แลนด์ การมีปืนช็อตไฟฟ้าไว้ในครอบครองถือเป็นเรื่องผิดกฎหมายแม้เพื่อป้องกันตัวก็ตาม โดยรัฐที่ถูกกฎหมายจะแตกต่างกันก็เพียงรายละเอียดปลีกย่อยของกฎหมายแต่ละรัฐขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมประเพณี หรือข้อบังคับตามกฎหมายท้องถิ่นนั้นๆ เช่น การกำหนดอายุผู้ที่มีสิทธิครอบครอง การพกพาไปในที่สาธารณะในหลายรัฐ ประชาชนอาจต้องได้รับใบอนุญาตเพื่อครอบครองปืนช็อตไฟฟ้าไม่ว่าในกรณีใด ๆ ตัวอย่างเช่น ในรัฐอิลลินอยส์ บุคคลต้องได้รับบัตรประจำตัวเจ้าของอาวุธปืนก่อนที่จะครอบครองอาวุธปืนหรือเครื่องช็อตไฟฟ้าหรือปืนช็อตไฟฟ้า รัฐอื่นๆ ที่ต้องมีใบอนุญาตสำหรับการครอบครองปืนช็อตไฟฟ้า ได้แก่ มิชิแกน ไอโอวา มิสซิสซิปปี วิสคอนซิน และเซาท์แคโรไลนา โดยสหรัฐอเมริกามีกฎหมายหลักเกี่ยวกับอาวุธปืนคือ The Gun Control Act 1968

ปืนช็อตไฟฟ้าจัดอยู่ในกลุ่มที่ไม่ใช่อาวุธปืนโดยสำนัก Bureau of Alcohol, Tobacco, and Firearms (ATF) ดังนั้นจึงไม่อยู่ภายใต้ข้อบังคับของรัฐบาลกลางเกี่ยวกับการแจกจ่าย การขาย และการครอบครองอาวุธปืน ไม่มีข้อจำกัดสำหรับปืนช็อตไฟฟ้าโดย ATF หรือหน่วยงานรัฐบาลกลางอื่นใดสำหรับการขายและการจัดจำหน่ายภายในสหรัฐอเมริกา¹¹ เพราะฉะนั้นปืนช็อตไฟฟ้า ตามกฎหมายอาวุธปืนของประเทศสหรัฐอเมริกา จึงไม่ถือว่าเป็นอาวุธดังกล่าวเป็นอาวุธปืน เนื่องจากปืนช็อตไฟฟ้าไม่เข้าค่านิยามว่า “อาวุธปืน” (Firearm) ตามมาตรา 921 พระราชบัญญัติ The Gun Control Act 1968 เมื่อไม่เป็นอาวุธปืนคลังลูกดอกไฟฟ้าซึ่งเปรียบเสมือนเป็นเครื่องกระสุนของปืนช็อตไฟฟ้าจึงไม่เป็นกระสุนตามนิยามของกฎหมายดังกล่าว ยกตัวอย่างรัฐที่ปืนช็อตไฟฟ้าถูกกฎหมายและประชาชนทั่วไปมีสิทธิครอบครองได้ คือ รัฐเท็กซัส กฎระบุนิวไวน์ประมวลกฎหมายอาญาของรัฐเท็กซัส คือ Texas Penal Code รัฐเท็กซัสไม่มีกฎหมายที่จำกัดการซื้อ การเป็นเจ้าของ Taser หรือ Stun Guns ประชาชนได้รับอนุญาต

¹¹ Penal Codes Regarding Air Taser & Advanced Taser. **Penal Codes Regarding Air Taser & Advanced Taser** (Online) .Available:https://www.prisonlegalnews.org/media/publications/taser_penal_codes_regarding_air_taser_and_adv_taser.pdf [2023, June 10].

ให้ซื้อ Taser หรือ Stun Guns แต่ต้องใช้อาวุธอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้อย่างถูกกฎหมายข้อกำหนดเพียงอย่างเดียว คือบุคคลนั้นต้องมีอายุอย่างน้อย 18 ปี จึงจะครอบครองปืนช็อตไฟฟ้าได้ นอกจากนี้ยังรวมถึงผู้ที่มิประวัติอาชญากรรมรวมถึงอาชญากร พวกเขาไม่สามารถซื้อได้ทางออนไลน์หรือในร้านค้าปลีก โดยปืนช็อตไฟฟ้าไม่จัดว่าเป็นอาวุธไม่ถึงตาย จึงไม่เป็นอาวุธปืนตามกฎหมายของรัฐเท็กซัส เช่นเดียวกับอุปกรณ์ป้องกันตัวอื่น ๆ¹²

2) สาธารณรัฐโปแลนด์

ปืนช็อตไฟฟ้าถือว่าเป็นอาวุธปืนตามกฎหมายของประเทศโปแลนด์ การเป็นเจ้าของอาวุธปืนของพลเรือน การใช้งาน และการค้าส่วนตัวในโปแลนด์ถูกควบคุมโดยพระราชบัญญัติอาวุธและยุทธโศปกรณ์ (The Weapons and Munitions Act 1999) เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม¹³ ใบอนุญาตประชาชนสำหรับอาวุธปืนนั้นออกโดยผู้บัญชาการตำรวจ Voivodeship ผ่านทางฝ่ายธุรการของสำนักงานตำรวจ¹⁴ สำหรับอาวุธอื่น ๆ นั้นอยู่ที่ผู้บัญชาการมณฑลทหาร ได้รับใบอนุญาต (สำหรับปืนส่วนตัว) จากผู้บัญชาการตำรวจทหารที่เหมาะสม ดำเนินการภายใต้กรอบของกฎหมายปกครอง หากมีข้อพิพาทจะพิจารณาคดีโดยศาลปกครอง

โดยสำหรับปืนช็อตไฟฟ้านั้นกฎหมายกำหนดให้ขออนุญาตถ้าปืนช็อตไฟฟ้านั้นมีกระแสไฟฟ้าในวงจรเกินกว่า 10 มิลลิแอมป์ (10mA)¹⁵

ในการขออนุญาตอาวุธปืน ผู้สมัครจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้¹⁶

(1) มีอายุอย่างน้อย 21 ปี¹⁷ (หรือ 18 ปีในกรณีที่มีใบอนุญาตเล่นกีฬาหรือล่าสัตว์ตามคำแนะนำพิเศษของสมาคมกีฬาหรือล่าสัตว์)¹⁸

¹² Texas Penal Code §§ 46.01 (2021)

¹³ The Weapons and Munitions Act 1999

¹⁴ The Weapons and Munitions Act 1999 Art 9.8

¹⁵ The Weapons and Munitions Act 1999 Art 10.4. A firearms license issued for the purposes referred to in par. 2, entitles to possession of the following types of weapons and their ammunition: 1) for personal protection purposes:

(b) items intended to incapacitate persons with energy electricity with an average current in the circuit exceeding 10 mA,

¹⁶ The Weapons and Munitions Act 1999 Art 15

¹⁷ The Weapons and Munitions Act 1999 Art 15.1. Weapons licenses shall not be issued to persons:

1) not over 21 years of age, subject to sec. 2;

¹⁸ The Weapons and Munitions Act 1999 Art 15.2

(2) เป็นผู้อยู่อาศัยถาวรในโปแลนด์ (โดยไม่คำนึงถึงสัญชาติ)¹⁹

(3) ผ่านการประเมินทางการแพทย์ซึ่งรวมถึงการตรวจทางจักษุวิทยา จิตเวช และอาจเป็นไปได้อื่นๆ ตามความจำเป็น และการประเมินทางจิตวิทยาโดยผู้ปฏิบัติงานที่ได้รับการแต่งตั้ง โดยเฉพาะสำหรับหน้าที่นั้น โดยตำรวจ โดยรับรองว่าผู้สมัครไม่มีความผิดปกติทางจิต ความพิการทางจิตหรือความผิดปกติทางจิตอย่างมีนัยสำคัญ และไม่ติดยาเสพติด ต่อแอลกอฮอล์หรือสารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทอื่นๆ (ทหาร เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยส่วนตัวที่ได้รับใบอนุญาตได้รับการยกเว้น)²⁰

3) สาธารณรัฐเช็ก

กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมอาวุธในสาธารณรัฐเช็กแตกต่างจากประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปอื่น ๆ อยู่หลายประการ “สิทธิในการได้มา เก็บรักษา และครอบครองอาวุธปืน” ได้รับการยอมรับอย่างชัดเจนในมาตราแรกของพระราชบัญญัติอาวุธปืน Firearms Act 2002 ประเภทของใบอนุญาตแบ่งออกเป็น 5 ประเภทซึ่งเป็นคนละอย่างกับประเภทของปืน

C-I หมายถึง ปืนที่ต้องลงทะเบียนกับทางตำรวจ แต่ไม่ต้องขอใบอนุญาตครอบครอง เช่น แต่เดิมเป็นอาวุธปืน A, A-I, B, C ที่ถูกปิดใช้งานตามระเบียบของสหภาพยุโรปที่เกี่ยวข้อง การยิงเปล่าทำตามกฎข้อบังคับพิเศษ ปืนผงสีดำนัดเดียวหรือสองนัด อาวุธปืนสำหรับ โพลเบิร์ก เอ็ม 20 ขนาด 4 มม. หรือคาร์ทริดจ์อื่นที่มีพลังงานปากกระบอกปืนคล้ายกันซึ่งมีไว้สำหรับการฝึกซ้อม อาวุธแก๊สที่มีลำกล้องใหญ่กว่า 6.35 มม. นอกเหนือจากเพนทบูล อาวุธปืนที่มีไว้สำหรับการฝึกฝายตรงข้ามด้วยพลังงานปากกระบอกปืนไม่เกิน 20J ยิงปืนสัญญาณลำกล้องเกิน 16 มม. ปืนช็อตไฟฟ้า

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับปืนช็อตไฟฟ้าในประเทศสาธารณรัฐเช็ก คือ ปืนช็อตไฟฟ้าจัดเป็นอาวุธปืนประเภท C-I ปืนที่ต้องลงทะเบียนกับหน่วยงานของรัฐไว้ โดยไม่จำเป็นต้องขอใบอนุญาตให้ออกอาวุธปืนก่อนตามประเภท A,B,C,D,E แต่ก็มีเงื่อนไขตามกฎหมายกำหนด เช่น อายุ 18 ปีเต็มความสามารถตามกฎหมาย มีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐเช็ก ประวัติอาชญากรรมที่สะอาด, จิตเต็มกำลัง(สภาพจิตเป็นปกติ) มีการลงทะเบียน ส่วนการพกพาให้พกพาแบบปิด แล้วหลีกเลี่ยงสถานที่ที่กฎหมายกำหนด เช่น เขตปลอดอาวุธปืน การประท้วง การเดินขบวน

¹⁹ The Weapons and Munitions Act 1999 Art 15.1.5)

²⁰ The Weapons and Munitions Act 1999 Art 15.1.3)

3.2 กฎหมายของประเทศไทย

กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมอาวุธของประเทศไทยหลักๆ ได้แก่ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ซึ่งเป็นข้อศิปไฟฟ้าได้ถูกกำหนดให้เป็นอาวุธปืนประเภทที่นายทะเบียนท้องที่ที่ไม่สามารถออกใบอนุญาตให้ได้ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 11 (พ.ศ.2522) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ทั้งปืนข้อศิปไฟฟ้ายังถูกควบคุมโดยประกาศกระทรวงกลาโหม เรื่อง กำหนดยุทธภัณฑ์ที่ต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ.2530 (พ.ศ.2564) ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2564

ส่วนการกำหนดคุณสมบัติของผู้ซื้อและใช้อาวุธปืน ลักษณะของบุคคลซึ่งห้ามไม่ให้เป็นผู้รับใบอนุญาตถูกกำหนดไว้ในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490

4. วิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมปืนข้อศิปไฟฟ้าในการใช้ป้องกันตัวของประชาชน

4.1 ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีหรือครอบครองปืนข้อศิปไฟฟ้าสำหรับประชาชน จากการศึกษาพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 และกฎกระทรวงฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2522) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ข้อ 2 ประกอบกับ พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530 และประกาศกระทรวงกลาโหม เรื่อง กำหนดยุทธภัณฑ์ที่ต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2564 ข้อ 2 (1) (ก) ตามกฎหมายดังกล่าวปืนข้อศิปไฟฟ้า จึงถือว่าเป็น “อาวุธปืน” ตามกฎหมายและ “ยุทธภัณฑ์” ตามประกาศกระทรวงกลาโหม เรื่อง กำหนดยุทธภัณฑ์ที่ต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2564 ข้อ 2 (1) (ก) ทำให้ประชาชนโดยทั่วไปไม่สามารถขออนุญาตเพื่อมีหรือครอบครองปืนข้อศิปไฟฟ้าได้ตามกฎหมาย

เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายในต่างประเทศแล้ว ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกาเห็นได้ว่า ภายใต้กฎหมาย The Gun Control Act 1968 ปืนข้อศิปไฟฟ้าไม่ถือว่าเป็นอาวุธปืนตามกฎหมายของประเทศไทยเพียงประชาชนโดยทั่วไปต้องปฏิบัติตามกฎหมายอาญาของรัฐนั้นๆ เช่น รัฐเท็กซัส ไม่มี

กฎหมายที่จำกัดการซื้อ การเป็นเจ้าของ Taser หรือ Stun Guns ประชาชนได้รับอนุญาตให้ซื้อ Taser หรือ Stun Guns แต่ต้องใช้อาวุธอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้อย่างถูกกฎหมายข้อกำหนดเพียงอย่างเดียว คือบุคคลนั้นต้องมีอายุอย่างน้อย 18 ปี จึงจะครอบครองปืนช็อตไฟฟ้าได้ นอกจากนี้ยังรวมถึงผู้ที่มีประวัติอาชญากรรมรวมถึงอาชญากร โดยถูกระบุไว้ในประมวลกฎหมายอาญาของรัฐเท็กซัส คือ Texas Penal Code

สำหรับกฎหมายของสาธารณรัฐโปแลนด์ เห็นได้ว่า ปืนช็อตไฟฟ้าถือว่าเป็นอาวุธปืนตามกฎหมายของประเทศโปแลนด์ โดยการจะเป็นเจ้าของอาวุธปืนช็อตไฟฟ้าของประชาชน การใช้งาน และการค้าส่วนตัวในโปแลนด์ถูกควบคุมโดยพระราชบัญญัติอาวุธและยุทธโศปกรณ์ (The Weapons and Munitions Act 1999) อาวุธปืนช็อตไฟฟ้าที่มีกระสุนไฟฟ้าเกิน 10 มิลลิแอมป์ ต้องได้รับอนุญาต โดยเหตุผลเพื่อป้องกันตนเอง การคุ้มครองบุคคลและทรัพย์สิน

จากการศึกษากฎหมายของสาธารณรัฐเช็ก เห็นได้ว่าปืนช็อตไฟฟ้าในประเทศสาธารณรัฐเช็กจัดเป็นอาวุธปืนประเภท C-I ปืนที่ต้องลงทะเบียนกับหน่วยงานของรัฐไว้ โดยไม่จำเป็นต้องขอใบอนุญาตให้ออกอาวุธปืนก่อน ปืนช็อตไฟฟ้าจึงถือว่าเป็นอาวุธปืน หรืออาวุธตามกฎหมายของประเทศดังกล่าว และอนุญาตให้ประชาชนสามารถขออนุญาตให้มีหรือครอบครองได้ ทั้งนี้ภายใต้กฎหมาย Firearms Act 2002

4.2 จากการศึกษาพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 4 (2) “เครื่องกระสุนปืน” และ ประกาศกระทรวงกลาโหม เรื่อง กำหนดคุณลักษณะที่ต้องขออนุญาตตาม “กฎหมายว่าด้วยควบคุมยุทธภัณฑ์” ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2564 ข้อ 2 (1) (ข) 2) กระสุนปืน รวมถึง องค์ประกอบที่รวมเป็นกระสุนครบนัด (ยกเว้นเครื่องกระสุนปืน ที่นายทะเบียนอาจออกใบอนุญาตให้ได้ ตาม “กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน”)

หากวิเคราะห์คำนิยามของกฎหมายดังกล่าวทั้งเครื่องกระสุนปืน และกระสุนปืนนั้น พบว่ายังไม่รวมคลังลูกดอกไฟฟ้าและลูกดอกไฟฟ้า (คลังลูกดอกไฟฟ้า ประกอบไปด้วยลูกดอกไฟฟ้า สายไฟฟ้า และแก๊สที่ใช้สำหรับเป็นแรงดันลูกดอกไฟฟ้า) ซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องกระสุนของปืนหรือกระสุนปืนของปืนช็อตไฟฟ้ายังไม่มีคำนิยามระบุไว้ชัดเจนว่าเป็นเครื่องกระสุนปืนตามกฎหมายหรือไม่ เพื่อเป็นการควบคุม การมีไว้ในครอบครอง การผลิตและการนำเข้า รวมถึงการนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของกฎหมาย เนื่องจากคลังลูกดอกไฟฟ้าและลูกดอกไฟฟ้ามีความร้ายแรง แม้จะไม่เท่ากับกระสุนปืนแต่หากโดนจุดสำคัญ เช่น บริเวณใบหน้าอาจก่อให้เกิดการสูญเสียหรือบาดเจ็บได้ จึงต้องมีมาตรการควบคุมเช่นเดียวกับกระสุนปืน ทั้งนี้เพื่อให้กฎหมายเกิดความรัดกุม มีความ

ทันสมัย สอดคล้องกับสังคม และเทคโนโลยีด้านอาวุธที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังลดช่องว่างในการตีความกฎหมายเพื่อให้เกิดความชัดเจนและครอบคลุมการบังคับใช้

จากการศึกษากฎหมายในต่างประเทศแล้ว ได้แก่ กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา คำว่า “กระสุน” หมายถึงปลอกกระสุนหรือปลอกกระสุน ไพรเมอร์ หัวกระสุน หรือผงขับเคลื่อนที่ออกแบบมาสำหรับใช้ในปืนใดๆ เนื่องด้วยของประเทศสหรัฐอเมริกาปืนไฟฟ้าไม่จัดว่าเป็นอาวุธปืน คำว่า “กระสุน” จึงไม่หมายรวมถึงตลับลูกดอกไฟฟ้าหรือลูกดอกไฟฟ้าของปืนช็อตไฟฟ้า ส่วนประเทศสาธารณรัฐโปแลนด์ส่วนประกอบที่สำคัญของกระสุน ได้แก่ หัวกระสุนที่บรรจุด้วยวัสดุ วัตถุระเบิด สารเคมีที่ไร้ความสามารถหรือสารก่อไฟ หรือสารอื่นๆ ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นอันตรายต่อชีวิต หรือสุขภาพ การเผาไหม้เชื้อเพลิงขับเคลื่อนและเชื้อเพลิงขับเคลื่อนในรูปแบบของดินปืน ซึ่งตลับลูกดอกไฟฟ้าหรือลูกดอกไฟฟ้าของปืนช็อตไฟฟ้าสามารถทำอันตรายแก่ร่างกายหรือสุขภาพได้ จึงถูกควบคุมตามกฎหมาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าหากได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม “กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน” โดยกำหนด คำนิยามเพิ่มเติมของคำว่า “เครื่องกระสุนปืน” ให้ครอบคลุมรวมถึงตลับลูกดอกไฟฟ้า และลูกดอกไฟฟ้าซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องกระสุนของปืนช็อตไฟฟ้าด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิด การควบคุมอาวุธให้เหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน

4.3 ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตเกี่ยวกับอาวุธปืน จากการศึกษา “กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน” มาตรา 13 เรื่องการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะได้รับอนุญาตให้มีหรือครอบครองอาวุธปืน ภายใต้แนวความคิดเกี่ยวกับการควบคุมอาวุธปืน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืนจึงมักกำหนดคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของผู้ขอใบอนุญาตไว้เพื่อเป็นการคัดกรองบุคคลที่จะขออนุญาตให้มีหรือครอบครอง ซึ่งตามมาตรา 13 ไม่ได้มีกำหนดหลักเกณฑ์บางอย่างไว้ ทำให้เกิดปัญหาตามมา เช่น การที่ผู้ใช้อาวุธปืนไม่มีทักษะความรู้เพียงพอทำให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายได้ เช่น การทำปืนลั่น การพกปืนไม่ถูกวิธีหรือถูกกฎหมาย รวมถึงการนำอาวุธปืนไปใช้ในทางที่ผิดกฎหมาย ทั้งยังมีกรณีผู้มีอาวุธปืนไว้ในครอบครองเกิดการกุ่มคลัง มีอาการทางจิต หรือเกิดความเครียด กระทำการก่อเหตุอันเป็นที่น่าสลดใจหลายครั้งตามที่ปรากฏเป็นข่าวในปัจจุบัน

จากการศึกษากฎหมายของประเทศสาธารณรัฐโปแลนด์ แล้วตามพระราชบัญญัติอาวุธและยุทธโศปกรณ์ (The Weapons and Munitions Act 1999) จะพบได้ว่ากฎหมายมีการกำหนดถึงคุณสมบัติของผู้จะขออนุญาตให้มีหรือครอบครองอาวุธปืน คือ 1) การกำหนดทำแบบทดสอบทางทฤษฎีและปฏิบัติ คือ ต้องผ่านการทดสอบที่เหมาะสมสำหรับจุดประสงค์ในการครอบครองปืน ข้อกำหนดเช่นนี้

คล้ายกับการสอบใบอนุญาตขับรถ ซึ่งบุคคลที่จะใช้อาวุธปืนซึ่งจัดว่าเป็นอาวุธอันตรายควรที่จะได้รับการฝึกฝน อบรม ที่ถูกต้อง แล้วมีเกณฑ์มาตรฐานการทำแบบทดสอบทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติเพื่อเป็นการประเมินผู้ขอใบอนุญาตเบื้องต้น โดยของสาธารณรัฐโปแลนด์ให้รัฐมนตรีผู้มีอำนาจในกิจการภายในเป็นผู้กำหนดวิธีปฏิบัติและขอบเขตการตรวจสอบ โดยมีคณะกรรมการสอบ ข้อสอบประกอบไปด้วยภาคทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับระเบียบในสนาม การครอบครองและใช้อาวุธโดยชอบด้วยกฎหมาย ส่วนภาคปฏิบัติประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 3 คน โดยอย่างน้อย 1 คนต้องมีใบอนุญาตเป็นครูหรือผู้สอนยิงปืนของตำรวจทั้งนี้ เป็นไปตาม Art 16 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธและยุทธโศปกรณ์ (The Weapons and Munitions Act 1999) การใช้อาวุธปืนที่ผู้ใช้ต้องได้รับการฝึกอบรมก่อนจึงจะสามารถใช้ได้อย่างถูกวิธีและปลอดภัย ตามแนวปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการใช้อาวุธที่มีความร้ายแรงต่ำในการบังคับใช้กฎหมาย (United Nations Human Rights Guidance On Less-Lethal Weapons In Law Enforcement) ซึ่งเหมาะสมสำหรับการเป็นแนวทางให้ประชาชนได้ปฏิบัติตามได้ การกำหนดให้มีการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติดังกล่าว ทำให้เกิดกระบวนการคัดกรองว่าผู้ที่จะใช้อาวุธปืนนั้นมีความพร้อมแค่ไหนในขณะที่ใช้อาวุธปืน ในลักษณะเช่นเดียวกับการทำแบบทดสอบก่อนได้รับอนุญาตขับขี่ของรถยนต์ สำหรับประเทศไทยนั้นในรายละเอียดของแบบทดสอบทั้งการอบรม ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควรที่จะกำหนดรายละเอียดว่าควรต้องมีการทดสอบแบบใด วิชาใด กฎหมายใดหรือ ต้องปฏิบัติอย่างไรในกฎกระทรวง ประกอบกับอาวุธปืน โดยเฉพาะปืนช็อตไฟฟ้าเป็นอาวุธที่ใช้เทคโนโลยีมีส่วนประกอบทางอิเล็กทรอนิกส์ มีซอฟต์แวร์ปฏิบัติการ แต่ละรุ่นมีขั้นตอนการใช้งานที่แตกต่างกัน และในแต่ละปีมีฟังก์ชันต่างๆ เพิ่มขึ้น ทำให้การที่จะใช้อาวุธดังกล่าวมีความสลับซับซ้อน ผู้ใช้งานจึงมีความจำเป็นต้องผ่านการอบรมเสียก่อนเพื่อให้ใช้งานอาวุธปืนหรือปืนช็อตไฟฟ้าได้อย่างถูกต้องปลอดภัย ถูกหลักกฎหมาย และสิทธิมนุษยชน 2) ต้องผ่านการประเมินทางการแพทย์ ผลการประเมินทางการแพทย์และจิตใจ (เว้นแต่ได้รับการยกเว้น) ซึ่งรวมถึงการตรวจทางจักษุวิทยา จิตเวช และอาจเป็นไปได้อื่นๆ ตามความจำเป็น การตรวจสุขภาพร่างกาย และสุขภาพจิตเป็นไปตาม Art 15.3 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธและยุทธโศปกรณ์ (The Weapons and Munitions Act 1999)

จากการศึกษากฎหมายของประเทศสาธารณรัฐเช็ก ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน Firearms Act 2002 แล้วพบว่าผู้ที่ได้รับใบอนุญาตต้องผ่านการสอบภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติโดยจะต้องพิสูจน์ความสามารถ ของตนโดยการตรวจสอบคุณสมบัติต่อหน้ากรรมการคุมสอบ การสอบภาคทฤษฎี ประกอบไปด้วยการสอบข้อเขียนและการสอบสัมภาษณ์ปากเปล่าซึ่งผู้สอบต้องพิสูจน์ความรู้ของตน

เช่น ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีอาวุธปืน ส่วนภาคปฏิบัติจะพิสูจน์ความรู้เกี่ยวกับการใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนอย่างปลอดภัย ขั้นตอนการยิง ซึ่งการสอบจะแตกต่างกันไปตามประเภทใบอนุญาตที่จะขอ หลังจากผ่านการตรวจสอบแล้วก็จะออกไปรับรองการสอบให้ ทั้งนี้เป็นตาม Firearms Act, Section 21,21a,30 ส่วนความสามารถด้านสุขภาพที่จะออกใบอนุญาตอาวุธปืนได้นั้นตามพระราชบัญญัติ Firearms Act 2002 ระบุไว้ใน Section 20 โดยแพทย์จะทำการประเมินจากการตรวจทางการแพทย์หรือพิจารณาจากการตรวจทางด้านจิตวิทยาและการทดสอบอื่นๆ เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้กฎหมายของประเทศสาธารณรัฐเซเชลส์ยังให้แพทย์หากพบความผิดปกติหรือการเปลี่ยนแปลงใดๆ อันเป็นผลให้สภาวะสุขภาพของผู้ขอใบอนุญาตให้มีอาวุธปืน อันเป็นผลให้สูญเสียความสามารถด้านสุขภาพมีหน้าที่แจ้งให้ผู้ขอใบอนุญาตและเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ออกใบอนุญาตทราบด้วย

5. สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากการวิจัยเรื่องนี้ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมปืนชนิดไฟฟ้าในการใช้ป้องกันตัวของประชาชน ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 และพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530 ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจรัฐในการจำกัดสิทธิ เสรีภาพของบุคคลเนื่องจากจำกัดสิทธิในการเลือกหาหรือจะใช้อาวุธในการป้องกันตัว ทั้งที่เป็นอาวุธที่มีอำนาจร้ายแรงน้อยกว่าอาวุธปืน โดยทั่วไป แต่กฎหมายกลับจำกัดการเข้าถึงไว้เฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐผู้บังคับใช้กฎหมาย โดยไม่ออกข้อกำหนดเพื่อเปิดช่องทางกฎหมายให้ประชาชนมีสิทธิเข้าถึงอาวุธประเภทนี้ได้ โดยจากผลการศึกษาและวิเคราะห์ เกี่ยวกับปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมปืนชนิดไฟฟ้าในการใช้ป้องกันตัวของประชาชน ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 และพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530

5.2 ข้อเสนอแนะ

1) ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีหรือครอบครองปืนชนิดไฟฟ้าสำหรับประชาชน

เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2522) ข้อ 2 ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490

ให้เพิ่มเติมข้อ 2 (6) เป็น (6) อวรุณปิ่นช็อคไฟฟ้า ชนิด และขนาด ซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่าสำคัญและได้ระบุไว้ในกฎกระทรวง

2) ปัญหากรณีตลับลูกดอกไฟฟ้าและลูกดอกไฟฟ้าที่ใช้กับปืนช็อคไฟฟ้า แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอวรุณปิ่น เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอวรุณปิ่น พ.ศ.2490 มาตรา 4 (2) โดยกฎหมายไม่ได้บัญญัติรวมถึง ตลับลูกดอกไฟฟ้า และลูกดอกไฟฟ้า ไว้ในกฎหมายโดยให้เพิ่มเติมข้อความคำว่า “ตลับลูกดอกไฟฟ้า และลูกดอกไฟฟ้า” เข้าไปในมาตรา 4 (2) เป็นดังนี้

มาตรา 4 (2) “เครื่องกระสุนปืน” หมายความว่ารวมตลอดถึงกระสุน โคนด กระสุนปราย กระสุนแตก ลูกกระเบิด ตอร์ปิโด ทุ่นระเบิด จรวด ตลับลูกดอกไฟฟ้า และลูกดอกไฟฟ้า ทั้งชนิดที่มีหรือไม่มีกรดแก๊ส เชื้อเพลิง เชื้อโรค ไอพิช หมอกหรือควัน หรือกระสุน ลูกกระเบิด ตอร์ปิโด ทุ่นระเบิด จรวด ตลับลูกดอกไฟฟ้า และลูกดอกไฟฟ้า ที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกัน หรือเครื่องหรือสิ่งสำหรับอัดหรือทำ หรือใช้ประกอบเครื่องกระสุนปืน

3) ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตเกี่ยวกับอวรุณปิ่น เนื่องจากอวรุณปิ่นเป็นอาวุธที่มีอำนาจร้ายแรงการที่บุคคลใดจะขออนุญาตให้มีหรือครอบครองซึ่งรวมถึงอวรุณปิ่นช็อคไฟฟ้าควรจะต้องกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามให้ครอบคลุมชัดเจนจึงเป็นที่มาของการเสนอแก้ไข พระราชบัญญัติอวรุณปิ่น เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอวรุณปิ่น พ.ศ.2490 มาตรา 13 โดยให้เพิ่มเติมข้อความดังต่อไปนี้ เป็นมาตรา 13 (10) และ (11) เป็นดังนี้

มาตรา 13 ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตตามความในหมวดนี้แก่

(10) บุคคลที่ไม่ผ่านการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตามที่รัฐมนตรีกำหนด

(11) บุคคลที่ไม่ได้รับใบรับรองทางการจากแพทย์และจิตแพทย์ ตามที่รัฐมนตรี

กำหนด

6. บรรณานุกรม

พระราชบัญญัติอวรุณปิ่น เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอวรุณปิ่น พ.ศ.2490 กฎกระทรวงฉบับที่ 11 (พ.ศ.2522) ออกตามความในพระราชบัญญัติอวรุณปิ่น เครื่องกระสุนปืน

วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอวรุณปิ่น พ.ศ. 2490

ประกาศกระทรวงกลาโหม เรื่อง กำหนดยุทธภัณฑ์ที่ต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ.2530 (พ.ศ.2564) ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2564

พรนัชชา ชวนชม. (2558). *ปัญหากฎหมายควบคุมอาวุธปืน*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะ
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กฎหมายต่างประเทศ

Firearms Act 2002 of Czech Republic

Texas Penal Code of United States of America

The Gun Control Act 1968 of United States of America

The Weapons and Munitions Act 1999 of Republic of Poland